

SAOPŠTENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA /YEAR: IV

SARAJEVO, 26. 12. 2014.

BROJ /NUMBER:11

INDEKS PROIZVOĐAČKIH CIJENA INDUSTRIJE U BOSNI I HERCEGOVINI U NOVEMBRU 2014. GODINE

INDUSTRIAL PRODUCER PRICE INDEX IN BOSNIA AND HERZEGOVINA IN NOVEMBER 2014

Proizvođačke cijene industrijskih proizvoda (ukupno)

U novembru 2014. godine u poređenju sa oktobrom 2014. godine proizvođačke cijene industrijskih proizvoda za ukupnu industriju su više za 1,4% dok su u odnosu na isti mjesec prethodne godine više za 1,2%.

Proizvođačke cijene industrijskih proizvoda na domaćem tržištu

U novembru 2014. godine u poređenju sa oktobrom 2014. godine proizvođačke cijene industrijskih proizvoda na domaćem tržištu su više za 1,6%, dok su na godišnjem nivou zabilježile rast od 1,0%.

Proizvođačke cijene industrijskih proizvoda na nedomaćem tržištu

U novembru 2014. godine u poređenju sa prethodnim mjesecom proizvođačke cijene industrijskih proizvoda na nedomaćem tržištu više su za 1,1%, dok su u odnosu na novembar 2013. godine porasle za 1,7%.

Agregati GIG-a

Proizvođačke cijene industrijskih proizvoda (ukupno)

U novembru 2014. godine u poređenju sa oktobrom proizvođačke cijene industrijskih proizvoda su niže u Kapitalnim proizvodima za 0,4% te Netrajnim proizvodima za široku upotrebu za 0,1%, u istom periodu je zabilježen rast cijena u Energiji za 3,0% i Intermedijarnim proizvodima za 1,3%.

Producer prices of industrial products (total)

In November 2014 as compared to October of 2014, Producer prices of industrial products for total industry increased by 1,4%, whilst compared to the same month of the previous year they increased by 1,2%.

Industrial producer prices on the domestic market

In November of 2014 as compared to a previous month, the producer prices of industrial products increased by 1,6%, whilst as compared to a same month of the previous year they increased by 1,0%.

Industrial producer prices on the nondomestic market

In November of 2014 as compared to a previous month, the producer prices of industrial products on nondomestic market increased by 1,1%, whilst as compared to November of 2013 they increased by 1,7%.

MIG aggregates

Producer prices of industrial products (total)

In November 2014 as compared to October, the producer prices of industrial products decreased in Capital products by 0,4% and in Consumer non-durables by 0,1%, in the same period the prices increased in Energy by 3,0% and Intermediate products by 1,3%.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Definicija indeksa proizvođačkih cijena

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda je kratkoročni statistički indikator koji predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda koje industrijska preduzeća proizvode i prodaju na domaćem i nedomaćem tržištu.

Namjena

Prvenstvena namjena Indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda je da služi kao indikator opće inflacije. Zatim služi i kao indikator makroekonomskih performansi, eskalator za prilagođavanje cijena u dugoročnim ugovorima, deflator nominalnih vrijednosti outputa ili međufazne potrošnje u ostvarenom obimu proizvodnje i deflator za nominalne vrijednosti kapitalnih troškova u nacionalnim računima, važan alat pri kreiranju i vođenju monetarnih i fiskalnih politika, kao i za donošenje informiranih ekonomskih odluka u privatnom sektoru.

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u Bosni i Hercegovini

Indeks cijena proizvođača u Bosni i Hercegovini se izračunava na osnovu reprezentativne liste proizvoda i njihovih proizvođača koju čine oko 570 proizvodnih subjekta. Svakog mjeseca se prikuplja oko 4255 cijene direktno od samih proizvođača putem jedinstvenog obrasca koji je nastao kao rezultat saradnje sa italijanskim partnerima.

Obuhvat indeksa

Osnovni kriterij pri odabiru proizvoda i usluga koji će se mjesečno posmatrati je bi kriterij proizvođača i proizvoda sa najvećom realizacijom na tržištu a prema podacima dobijenim putem godišnjeg istraživanja o industriji (IND-21). Sami proizvođači i proizvodi su odabrani od strane entitetskih Zavoda za statistiku dok su pojedinačne stavke unutar tih proizvoda odabrane od strane samih proizvođačkih preduzeća.

NOTES ON METHODOLOGY

Definition of producer price index

Producer price index is a short-term statistical indicator that represents the measurement of change of prices of industrial products produced and sold by enterprises on domestic and non-domestic market.

Purpose

This statistical indicator serves as the measure of inflation. It can also serve as the indicator of economical performances, escalator in long-term contracts, deflator for output values, intermediate consumption, and capital consumption in National Accounts, and as a important tool in creating monetary and fiscal politic.

Producer price index in Bosnia and Herzegovina

PPI in Bosnia and Herzegovina is calculated based on the representative list of products and it's producers making a sample of cca.570 producers. Each month 4255 prices are collected directly from producers throug the unique questionnaire created in cooperation with Italian experts.

Coverage

The main criterion for selecting the sample of enterprises, products and services that are surveyed was the volume of production and selling on the domestic market got from the Annual survey on Industrial production (IND-21). Entities institutes of statistics have created the sample of enterprises and products and the enterprises itself have chosen the items to be priced.

Snimanje cijena

Prodajna cijena proizvođača industrijskih proizvoda na domaćem tržištu je cijena po kojoj proizvođač prodaje svoje proizvode redovnim kupcima na domaćem tržištu u najvećim količinama, franko utovareno na vagon (kamion) u mjestu proizvođača. U tu cijenu ulaze regresije ukoliko ih proizvođač ostvaruje, a isključuju se trgovački rabati i popusti koje prodavac odobrava kupcu, PDV i akcize.

Cijena proizvođača proizvoda za strano tržište je cijena na nacionalnoj granici- FOB (free on board), što znači da prodavac plaća prijevoz robe do luke isporuke i troškove utovara a kupac plaća prijevoz, osiguranje, troškove istovara te prijevoz od odredišne luke do krajnjeg mjesta korištenja.

Pomenuta cijena isključuje PDV i slične poreze direktno vezane za promet kao i sve takse i namete na proizvode i usluge koje poduzeća plaćaju dok se eventualno primljene subvencije na proizvode dodaju.

Sve cijene se prikupljaju mjesečno u periodu prikupljanja od 21.prošlog mjeseca do 20.tekućeg mjeseca. Obrazac se dostavlja proizvođačkim preduzećima koji ga popunjenog dostavljaju u centrale Entitetskih zavoda za statistiku koje vrše obradu podataka te izračunavaju indekse dostavljaju Agenciji za statistiku BiH radi njihova agregiranja za nivo Bosne i Hercegovine.

Ponderi

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa proizvođačkih cijena predstavljaju relativno učešće odabranih proizvoda u ukupnoj vrijednosti prodaje industrijskih proizvoda na domaćem tržištu. Za ovo istraživanje primjenjuju se ponderi se baziraju na podacima Godišnjeg izvještaja industrije (IND-a 21) iz 2010.godine dok se na nivou države na relativnom učešću pojedinačnog entiteta u ukupnoj proizvodnji iz 2010.godine. Svake godine se ponderi korigiraju kretanjem cijena iz prethodne godine.

Klasifikacija

Klasifikacija industrijskih proizvoda se bazira na Nomenklaturi industrijskih proizvoda BiH 2010, zasnovane na PRODCOM listi 2010.

Prices collection

The price that is to be collected each month on the domestic market represents a price for which producer sells his products to the regular costumers on the domestic market at maximum volume, franco loaded into a wagon (truck) at the producers location. It includes reimbursements if applicable, and it excludes commercial rabbrates, disscounts, VAT and excises.

The producer price for non-domestic market is a price on a national border- FOB (free on board), which means that a seller pays the transport to the port, deliverance, loading costs and a buyer pays costs of transport, assurance, unloading and trasport to it's final destination.

This price exclude VAT and similar taxes directly affecting turnover and all taxes and fees on products and services that enterprises pay. The subventions received are added.

All the data should be submitted to the Entities institutes each month for the period from 21th of the previous to the 20th of current month, The Entities Institutes completes the data entry process and calculates the PPI for the level of Entity and forward the indices to the Agency for statistics of B&H that calculates the index for the state level.

Weights

Weights applyed for the calculation of producer price index represent the relative share of selected products in the total value of salles of industrial products on the domestic market. Weights are based on the results of the Annual Survey on Industrial production (IND-21) for the year 2010, but for the state level the weights are based on the relative share of each Entity in the total production also from the year 2010. Each year the weights are price updated.

Classification

Classification of industrial products is based on the Nomenclature of Industrial Products in B&H 2010 based on the PRODCOM List 2010.

Agregiranje

Pri izračunavanju indeksa proizvođačkih cijena prvo se izračunavaju elementarni indeksi na nivou proizvoda koji predstavljaju omjer cijene iz tekućeg perioda i bazne cijene (cijene iz decembra prethodne godine). Pri tome se kao mjera srednje vrijednosti koristi prosta geometrijska sredina. Iz elementarnih indeksa se računaju agregatni indeksi klasa, područja, podpodručja i ukupan indeks korištenjem Laspayres-ove formule za ponderiranu aritmetičku sredinu.

Aggregation

The first step in calculation of PPI is the calculation of elementary indices at the level of each products, that is the ratio between the current month price and the base price (from December of the previous year). After that the simple geometric mean is applied. The second step is the calculation of the indices of higher aggregates such as classes, divisions, subsections, sections and overall index using the Laspayres's formula for the weighted arithmetic mean.

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

*Published and printed by: the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina
71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26, telefon/phone: (33) 911 911, faks/fax: (33) 220 622*

Odgovara direktor: Zdenko Milinović

Person responsible: Zdenko Milinović, Director

Priredili: Rubina Ligata i Gorčin Stojanović

Prepared by: Mrs. Rubina Ligata and Mr. Gorcin Stojanovic

Lektor: Janja Jaković

Lector: Ms. Janja Jakovic

Tiraž: 100 primjeraka / 100 copies printed

*Elektronska pošta / E-mail: bhas@bhas.ba
Internetske stranice / Web site: <http://www.bhas.ba>*

Podaci iz ovog saopštenja objavljuju se i na internetu.

First Release data are also published on the Internet
